

Iz društvenega življenja

Strokovna srečanja

STROKOVNI SEMINAR SEKCIJE ZA MEDICINO DELA PRI ZDMSS — KIDRIČEVO 7. IV. 1978

V okviru strokovnega izpopolnjevanja medicinskih sester je ZDMSS — Sekcija za medicino dela organizirala dne 7. in 8. IV. 1978 strokovni seminar v Kidričevem.

Program seminarja je bil naslednji:

1. **Škodljivost tehnološkega postopka pri proizvodnji glinice in aluminija v TGA Kidričevo** (Tomo Ozimek, varnostni ing.).
2. **Ogled tovarne in razgovor s predstavniki TGA Kidričevo.**
3. **Morbiditeta in invalidnost delavcev TGA Kidričevo kot posledica škodljivosti na delovnem mestu** (dr. Henrik Žlebnik).
4. **Povzetek predavanj s seminarja v Poreču**, ki je bil 24. II. 1978 — Pregledi voznikov motornih vozil! (Slavka Gradišar, višja med. s.)
5. Delovni sestanek sekcije.
6. Ogled pokrajinskega muzeja Ptuj.

Prvi del strokovnega seminarja se je nanašal na tovarno glinice in aluminija Kidričevo. Tov. Ozimek nam je orisal razvoj te velike tovarne, tehnološki postopek pri proizvodnji glinice in aluminija in vse škodljivosti, ki so jim delavci tod izpostavljeni.

Zaposlenih imajo dva tisoč delavcev, od tega jih dela 1250 na zdravstveno škodljivih delovnih mestih. Najslabši delovni pogoji so v topilnici in pri elektrolizi, zato tudi imajo v teh obratih največjo fluktuacijo.

V TGA Kidričevo se zavedajo, da prihaja pri njihovem proizvodnem procesu do vrste škodljivosti, ki kvarno vplivajo na zdravje delavcev in tudi onesnažujejo okolje, zato se njihovo varstvo ne omejuje le na kompletno varstvo pri delu, pač pa tudi na varstvo širšega človekovega okolja.

Ob ogledu tovarne smo sami videli, pa tudi občutili vse nokse, ki so jim delavci izpostavljeni pri svojem delu — ropot, slabe mikroklimatske razmere, boksitni prah, različne hlape in pline, veliko nevarnost poškodb.

V predavanju dr. Žlebnika, zdravnika ambulante za medicino dela TGA Kidričevo, smo izvedeli, kakšne posledice imajo vse te škodljivosti na zdravje delavcev. Obremenjena so zlasti dihala, obtočila, gibala in slušni aparat. Zanimivo pa je, da razen slušnih okvar nimajo dokazanih poklicnih bolezni, pa tudi procent bolniškega staleža ni visok.

V drugem delu strokovnega seminarja smo poslušali povzetek s seminarja o pregledih voznikov motornih vozil. Ker so se ga udeležili v glavnem zdravniki (medicinskih sester je bilo zelo malo), se je sekciji za medicino dela pri ZDMSS zdelo potrebno, da se z novostmi s področja varstva v prometu seznanijo tudi druge medicinske sestre v službi medicine dela.

Na sekcijem sestanku smo razpravljali o problemih, s katerimi se srečujemo zaradi novih kadrovskega normativov in standardov v službi medicine dela.

Zelo plodna razprava pa se je razvila v zvezi s poenotenjem meril in kriterijev za naloge in opravila medicinskih sester v medicini dela. Po razpravi smo sprejeli stališča, ki naj bi jih upoštevali pri poenotenju nalog in opravil za vse profile medicinskih sester v službi medicine dela. Sklenili smo tudi, da se sestane odbor ZDMS sekcije za medicino dela in skupaj z glavno sestro Inštituta za medicino dela, prometa in športa pripravi konkretne predloge za te poenotene kriterije.

Ob koncu seminarja smo si ogledali še čudoviti pokrajinski muzej v Ptujju.

Strokovnega seminarja v Kidričevem se je udeležilo 40 medicinskih sester iz vse Slovenije. Za izvedbo strokovnega srečanja so poskrbele medicinske sestre ambulante medicine dela TGA Kidričevo. Zelo so se potrudile.

Naj za zaključek omenim, da nam naša strokovna izpopolnjevanja, ki jih organizira sekcija za medicino dela, ne koristijo le zaradi predavanj, pač pa tudi zato, ker vidimo in spoznamo na kraju samem, različne delovne procese. Lažje je razumeti in spoštovati bolnika, če vemo, kaj, kako in kje dela.

Marija Savič, višja med. sestra
Inštitut za medicino dela,
prometa in športa

SEMINAR NEVROPSIHTRIČNE SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER LJUBLJANA 13. IV. 1978

Na prvem letošnjem seminarju nevropsihiatrične sekcije je bila tema seminarja posvečena mladim.

Zbralo se je 63 sester iz različnih krajev in zdravstvenih ustanov Slovenije.

Seminar je potekal v Centru za mentalno zdravje v Ljubljani in je zajel naslednje teme:

- **Psihologija adolescence** (prof. Tone Pačnik),
- **Psihopatologija adolescence** (dr. Gorazd Mrevlje),
- **Psihofiziološki aspekti oblikovanja splošne vloge v adolescenci** (višja med. s. Nada Ovsenik),
- **Vloga sestre pri delu z mladostniki** (višja med. s. Anica Miler).

Seminar se je začel s pozdravom direktorja TOZD Klinične bolnišnice za psihiatrijo prof. dr. Miloša Kobala in predstojnika Centra za mentalno zdravje prof. dr. Jožeta Lokarja. Po predavanjih so si udeleženci lahko ogledali oddelek za mladostnike in Center za mentalno zdravje.

V popoldanskem delu seminarja je bila prva polovica posvečena razgovoru o problemih adolescence, druga polovica pa redni letni konferenci sekcije. Odbor sekcije in drugi udeleženci seminarja so sprejeli osnutek novega poslovnika sekcij, nato pa razpravljali o različnih problemih sekcije in strokovnih problemih, ki tarejo posamezne udeležence seminarja.

Teme strokovnega dela seminarja so bile zanimive za med. sestre, ki delajo v psihiatriji in za vse druge, ki nimajo neposredne povezave s psihiatrijo, saj se je to razbralo tudi iz seznama udeležencev. Vedno več med. sester iz splošne zdravstvene službe hodi na seminarje nevropsihiatrične sekcije. Poleg zanimivih tem (marsikatera med. sestra ima mladostnika sama doma) pa je strokovni seminar srečanje medicinskih sester iz različnih ustanov in področij, z različnimi problemi in možnostmi razgovora o teh problemih ter navdaja sestre z zadovoljstvom in prijetnim občutkom, ko odhajajo s takega srečanja.

s. Ladi Škerbinek,
predsednik nevropsihiatrične sekcije

**ZVEZNI SEMINAR MEDICINSKIH SESTER V BOSANSKEM PETROVCU
OD 14. IX. — 16. IX. 1978**

Zveza medicinskih sester Jugoslavije je v Bosanskem Petrovcu organizirala II. zvezni seminar:

»POMOČ RANJENCEM IN OBOLELIM V VOJNI IN OB MNOŽIČNIH
NESREČAH«.

Seminar sodi v program strokovnega izpopolnjevanja srednjega in višjega medicinskega kadra o njihovi vlogi v splošnem ljudskem odporu

Množične nesreče in vojna pomenita situacijo, ko na določenem prostoru in v kratkem času doživimo veliko škodo v gmotnih dobrinah in je ogroženo zdravje oziroma življenje ljudi. Posledic nesreče ali vojne pa ni mogoče odpraviti v običajnem času z že ustaljenimi metodami dela in z obstoječo organizacijo. Gre torej za nenadno nesorazmerje med potrebami, ki jih terja reševanje življenj in zdravje ljudi — ter možnostmi za doseg tega cilja. Reševanje terja kar največjo prilagoditev na razmere okolja in na resnične možnosti.

Problematico reševanja ponesrečencev s kraja nesreče do končne oskrbe, problematiko obolelih oseb, reševanje nastalega terenskega stanja, vprašanje preživelih ljudi in preprečevanje nalezljivih bolezni v izrednih razmerah — so referenti predstavili v treh tematskih delih:

1. Skrb za ranjence in bolnike v vojni in množičnih nesrečah:

— vloga in naloge medicinskih sester in tehnikov pri obrambi domovine in ob množičnih nesrečah,

- organizacija zdravstvene službe v SLO,
- organizacija reševanja in dajanje prve pomoči,
- skrb za nosečnice in matere z majhnimi otroki v izrednih razmerah,
- prostori, oprema in improvizacija porodnišnice v izrednih razmerah.

2. Organizacija in izvajanje domače nege v izrednem stanju:

- izkušnje sanitetne službe iz NOB,
- organizacija partizanskih bolnic in njihovih sprejemališč,
- nega ranjencev in bolnikov,
- naloge medicinskih sester v bolnišnici, v družini in krajevni skupnosti,
- pripravljane zdravstvenih ustanov in kadrov za delo v izrednem stanju,
- tečaji iz nege bolnika doma.

3. Higijensko — epidemiološki ukrepi v vojni in izrednih razmerah:

- higijensko — profilaktični ukrepi — izkušnje iz NOB,
- preventivna medicinska dejavnost v izrednih razmerah,
- splošni in posebni profilaktični ukrepi,
- množične poškodbe — enotna doktrina za oskrbo množičnih poškodb, vidiki medicinske pomoči,
 - voda, prehrana, prostori za bivanje in improvizacije v izrednih razmerah,
 - zdravstvenovzgojno delo.

Strokovni del seminarja je potekal samo dopoldne, popoldnevi pa so bili namenjeni ogledom zgodovinskih krajev in znamenitosti. Prvi dan smo se odpeljali proti Jasikovcu, kjer so gostitelji pripravili »partizansko kosilo« — odličen pasulj, izbrana delegacija pa se je odpeljala s terenskim vozilom do spomenika žrtvam, padlim na Jasikovcu, in položila venec. Naslednji dan smo si popoldne ogledali mesto Drvar in Titovo pečino. Vodič — domačin nas je ponovno spomnil na dogodke, o katerih smo veliko slišali v šoli, se o njih učili, brali — na desant na Drvar, maja 1944. leta. V spominskem muzeju »25. maj 1944« pa smo z ogledom dokumentov o delu Vrhovnega

štaba in bivanju tov. Tita v Drvarju zaokrožili celoto pregleda vseh dogodkov, ki so vezani na »desant na Drvar« in narodno zavednost teh ljudi.

Zvečer so nam domačini in skupina iz Bihaća priredili v Bosanskem Petrovcu kulturni program junaških pesmi, recitacij in plesov. Zahvalili smo se jim z dolgo-trajnim ploskanjem. Zadnji dan smo se po končanem sklepnem delu seminarja takoj odpeljali proti Plitvičkim jezerom, kjer smo se krajši čas ustavili na ogledu, nato pa se prek Metlike vrnil v Ljubljano.

Število udeležencev je bilo nekoliko manjše kot pri I. seminarju, ker je bilo število določeno glede na omenjene zmogljivosti prenočišč in prostora za predavanja. Seminar je ponovno poudaril potrebo po nadaljnji analizi vloge in nalog srednjih in višjih zdravstvenih delavcev v okoliščinah splošnega ljudskega odpora. V sklepih seminarja smo zapisali:

- to delo naj še naprej poteka neprekinjeno po vseh republikah,
- osrednja tema III. seminarja naj bi bili problemi prehrane in prehranjevanja prebivalcev v vojni in množičnih nesrečah,
- gostitelj pa naj bi bilo Cerčno oziroma partizanska bolnišnica »Franja«.

Janez Strajnar

ZVEZA DRUŠTEV MED. SESTER JUGOSLAVIJE PRIPRAVLJA SIMPOZIJ O BOLNIŠKIH SLUŽBAH IN SIMPOZIJ O HOSPITALNIH INFEKCIJAH V DUBROVNIKU OD 20. DO 23. III. 1979

Še vedno nam je v spominu zelo dobro pripravljen I. simpozij o intrahospitalnih infekcijah in simpozij o dezinfekciji perila in posteljnine v Dubrovniku meseca marca leta 1978.

Zaradi izrednega zanimanja in aktualnosti se je Zveza DMS Jugoslavije odločila za pripravo II. simpozija o intrahospitalnih infekcijah, ki bo **20. do 23. marca 1979 v Dubrovniku** in dodala še simpozij o bolniških službah, s čimer želi seznaniti in pritegniti k sodelovanju medicinske sestre in druge strokovnjake, ki delajo na tem področju.

Organizacijski odbor, ki pripravlja oba simpozija, nam je poslal preliminarne programe:

I. Simpozij o bolniških službah:

dvorana hotela Dubrovnik President — (Babin Kuk)

1. Sodobna bolniška prehrana,
2. Bolnišnična pralnica — mesto, vloga, naloge,
3. Izkušnje v organizaciji bolniških služb.

II. Simpozij o intrahospitalnih infekcijah,

(kongresna dvorana hotela Libertas)

1. Hospitalizem kot socialno zdravstveni problem,
2. Nova spoznanja o intrahospitalnih infekcijah,
3. Dosežki pri preprečevanju intrahospitalnih infekcij.

Zadnji rok za prijavo referatov za oba simpozija je bil 15. oktober 1978. Referate bo pregledal redakcijski odbor in bodo zbrani v Zborniku referatov. Udeleženci bodo zbornik dobili pred simpozijem; kotizacija znaša 600 din.

Dokončno bo program izdelan do 31. XII. 1978; do tega datuma sprejema organizacijski odbor prijave udeležencev, kar bo olajšalo organizacijsko pripravo in nastanitev v hotelih A in B kategorije. Prijave pošljite na naslov:

Savez društava medicinskih sestara Jugoslavije, Organizacijski odbor 62000 Maribor, Trg Miloša Zidanška 3.

J. Strajnar

Beleške ob knjigah

Joža Tomšič: HIGIENA V BOLNIŠNICI. Izdalo društvo med. sester Maribor, Maribor 1978, strani 55, cena 50 din.

Avtorica višja med. sestra — učiteljica na šoli za zdravstvene delavce je napisala priročnik za pomoč pri delu na zelo odgovornem delovnem področju, kot je vzdrževanje higiene v bolnišnicah. Knjižico s skromnim obsegom, a tehtno vsebino je avtorica namenila interni uporabi dijakom na zdravstvenih šolah. Iz pregleda vsebine povzemamo sledeča poglavja: Iz zgodovine higiene, Organizacijska komisija za bolnišnično higieno, Plan dezinfekcije, Delovna obleka je pomemben dejavnik v higieni, Postopki in sredstva za preprečevanje hospitalnih infekcij, Kontrola higiene, Čistilna ekipa in Centralna oskrba bolnišnice z razkužili.

Poglavje Plan dezinfekcije prikazuje izredno nazorne in pregledno ilustrirane tabele, ki ponazarjajo načrtovanje dezinfekcije: za bolniški oddelek, za operacijski blok, za oddelek intenzivne nege, za otroške sobe, kopalnice, WC ter pralnico. Tabele so razdeljene po predmetih, času in vrsti razkužila, načinu dezinfekcije ter osebah (strokovnih in pomožnih), ki naj opravljajo dezinfekcijo. Nasploh je vsebina knjižice bogata z nazornimi fotografijami in shemami, ki so samo v prid za boljše prikazovanje in razumevanje strokovne vsebine.

Prav letos je strokovno društvo med. sester organiziralo simpozij o intrahospitalnih infekcijah in pripravlja drugega v naslednjem letu. S tem hočemo poudariti, kako živa je ta problematika med zdravstvenimi delavci in vedno večja odgovor-

nost in skrb zdravstvene službe, kako obvarovati bolnika in ne nazadnje tudi zdravstvene delavce pred infekcijami v bolnišnicah. Vsekakor je pričujoča knjižica razveseljiv prispevek k tem prizadevanjem.

Prav gotovo pa ne bo priročnik »Higiena v bolnišnicah« samo učno čtivo dijakom zdravstvenih šol, temveč bo dobrodošla tudi pomoč medicinskim sestram za pravilno izvajanje higiene v bolnišnicah in drugih zdravstvenih zavodih, kjer se sestre srečujejo s temi nalogami in problemi, saj so ti prisotni več ali manj povsod.

Knjižica »Higiena v bolnišnici« se naroča pri avtorici, Zdravstvena šola Juga Polak, Maribor, Trg Miloša Zidanška št. 3.
N. Jarnovič

T. H. Frost: TECHNICAL ASPECTS OF RENAL DIALYSIS. Pitman Medical, Tunbridge Wells 1978. 344 strani, cena 12 p, ISBN: 0-272-79425-2

Frost je v knjižni obliki izdal prispevke z druge konference o tehničnih aspektih bolezni ledvic, ki je bila leta 1977 v Newcastlu v Angliji. Konferenco je organiziralo združenje za biološki inženiring in so se je udeležili evropski strokovnjaki s tega področja in tudi nekaj udeležencev iz drugih delov sveta, predvsem ZDA in Kanade.

Precej raznovrstno in obsežno gradivo je urednik razdelil na 6 delov. V prvem je Gotch prikazal splošni pregled napredka hemodialize v zadnjih 4 letih s tehničnega stališča. V drugem delu so prispevki o lastnostih dializatorjev, v tre-

tjem je obravnavana hemofiltracija in dializne membrane, v četrtem dostop do krvnega obtoka. Peti del je namenjen izključno tehnični oz. tehnološki problematiki in obravnava dializne teme, šesti del pa je klinični in zajema vprašanja zdravljenja bolnikov s hemodializo.

Prispevki v knjigi so različno tehtni in aktualni. Obravnavajo od majhnega tehničnega detajla do računalniške problematike v nefrologiji in žgočih kliničnih problemov. Prepričujejo nas o plodnem sodelovanju matematikov, tehnikov in drugih strokovnjakov z medicinci na področju hemodialize. Najpomembnejša se mi zdijo dogajanja o membranah, enoigelnih sistemih, dobre raziskave o sekvencijski ultrafiltraciji in hemodializi in pomen bikarbonata oz. acetata za korekcijo acidoze.

Knjigo o tehničnih aspektih hemodialize priporočam pri nas predvsem nefrologom, tehnikom in medicinskim sestram, ki delajo na dializnih oddelkih.

Dr. Jože Drinovec

Gayelord Hauser: MOJA POT K ZDRAVJU IN MLADOSTI, priročnik, izdala Drž. založba Slovenije, Ljubljana 1978, 280 strani, cena 220 din..

Knjiga »Moja pot k zdravju in mladosti«, ki smo jo zdaj dobili v slovenskem prevodu Franja in Nade Smerdu, je priročnik, ki nam pove vse, kar je treba vedeti, če hočemo živeti zdravo življenje. Že nad pol stoletja preučuje avtor G. Hauser vrednost in pomen presne hrane, o kateri trdi, »da lahko samo živa hrana oblikuje živo telo«. Knjiga izčrpno obravnava prehrano, posebej vitamine, nekatere bolezni, utrujenost, telesne vaje, razvade, odnos do življenja in zdrav videz človeka. Problemi, ki jih avtor načinja v svoji knjigi, postajajo v naši družbi čedalje bolj aktualni. Hauserjevo teorijo bi morala poleg individualnih gospodinjstev upoštevati tudi prehranska industrija, katere proizvodi so vedno pogostejši sestavni del naših jedilnikov.

N. J.

Marylou McKenna: MLADOSTNI PO PETINTRIDESETEM. Izdala Drž. založba Slovenije, Ljubljana 1978, 214 strani, cena 200 din.

Knjiga je eden tistih priročnikov, ki pouči bralce, kaj morajo vedeti, da zadržijo svoje staranje. Navaja jih k načrtnim telesnim vajam za negovanje postave, k nadziranju prehrane in teže, opozarja na telesu škodljivo kajenje in alkohol, na nego kože, las itd. O psiholoških pojavih staranja pa avtorica obravnava vpliv stresa in sproščenost spanja, o medicinskih in paramedicinskih metodah, ki nam pomagajo ohraniti mladost.

Gradivo, zbrano v knjigi, ni nikakršen »čudežni ključ«, ki odpira vrata v mladost srednjih let, lahko pa nam svetuje, kako bolj zdravo uravnati svoje življenje, da bomo dočakali starost zadovoljni in neodvisni, da ne bomo na stara leta onemogli in senilni ter odvisni od svoje družine in družbe.

Knjigo je prevedla in za naše potrebe priredila dr. Dalja Sever-Jurca.

N. J.

B. Jungers in sod.: THE ESSENTIALS IN HEMODIALYSIS. Martinus Nijhoff Medical Division, Hague 1978. 102 strani, 12 slik, 24 barvnih prilog, cena 10 \$.

Danes živi v svetu več kot 100 000 ljudi s pomočjo hemodialize (umetnih ledvic). Njihovo življenje se po večini le malo razlikuje od življenja drugih ljudi, njihove omejitve so znosne. Za uspešno vodenje dializnega zdravljenja je potrebno solidno znanje ustreznega medicinskega področja in sorazmerno dobro obvladovanje dializne tehnike, vključno s poznavanjem različnih tehničnih pripomočkov, dializatorjev, merilcev, monitorjev itd.

Skupina nefrologov iz pariške bolnice Necker je napisala nov priročnik o osnovah hemodialize. Namenili so ga tako bolnikom kot medicinskim sestram, tehnikom in tudi drugemu osebju, ki skrbi za bolnike na hemodializi. Pomemben sodelavec pri knjigi je bil tudi slikar B. Kar-

dieu, ki je delo bogato ilustriral z nazor-nimi slikami in barvnimi prilogami. Brez teh ilustracij bi knjiga izgubila bistveni del vrednosti, preglednosti in povečati bi se moral njen obseg. Obsežno gradivo so pisci razdelili na naslednja poglavja:

Indikacije za redno zdravljenje z dializo, posledice zmanjševanja ledvične funkcije, mehanizmi uremične toksičnosti, osnovni principi hemodialize, hemodializna oprema, dostop do žilja, organizacija dializnega zdravljenja, izvedba in zasledovanje rednega dializnega zdravljenja, klinični problemi, kronični bolniki na dializi, zdravljenje z dializo.

Knjigi je dodan obsežen seznam slovtva, ki se pisci sklicujejo nanj. Za hiter pregled so dobrodošli ponovni zgoščeni osnovni napotki, ki so bistveni za vodenje dializnih bolnikov. Delo je pisano zgoščeno, precej zahtevno, pa tudi jasno in nazorno. Brez zadrege so navedene odprte dileme in nerešena vprašanja s področja hemodialize. Zelo dragocena so hkrati praktična navodila, ki jih potrebuje in včasih zelo težko najde zdravstveni delavec, ki je zavezan za bolnike na hemodializi.

Najboljši del knjige je tisti, ki opisuje osnovne principe, klinično zdravniško vodenje bolnikov, dietetika in tudi organizacija dela na dializnem oddelku. Pri pouku dializnega osebja in bolnikov bo potrebno ob uporabi tega učbenika dodatno razširiti še področje o šantih in fistulah, enoigelnih sistemih, predvsem pa o tehničnih podrobnostih pri začenjanju oz. končavanju vsakokratnega hemodializnega zdravljenja. Tehnične podrobnosti so v precejšnji meri oprte na francosko dializno opremo.

Novi priročnik za hemodializo, ki so ga napisali francoski avtorji, kaže na izredno kvaliteto, aktualnost in avtoritativnost že s tem, da so ga nenavadno hitro prevedli v angleščino.

Neprecenljive so izredno posrečene nazorne ilustracije. Prepričan sem, da ga bodo širom po svetu s pridom uporabljali bolniki na hemodializi, predvsem pri treningu za dializo doma ali v centru z ome-

jeno medicinsko pomočjo, medicinske sestre na dializnih oddelkih, tehniki in tudi mlajši zdravniki v nefroloških in dializnih oddelkih.

Dr. Jože Drinovec

Hubert Požarnik: KAKO OHRANIMO DUŠEVNO ZDRAVJE. Izdala Mladinska knjiga, Ljubljana 1978, 264 strani, cena 240 din.

Poljudno pisana strokovna knjiga obravnava duševno zdravje človeka. Zdravstvene statistike vseh industrijskih držav namreč povedo, da skokovito narašča število nevroz, psihosomatičnih bolezni, samomorov in zasvojenosti, nasilja, kriminala, iracionalnosti in potrošniške miselnosti. Avtor prof. dr. Hubert Požarnik se je lotil pisanja navedene knjige z neposrednimi izkušnjami, ki si jih je pridobil pri delu z duševno motenimi in bolnimi osebami v naših psihiatričnih in drugih zdravstvenih ustanovah. Dokopal se je do spoznanja, da so bolezenski simptomi bolnika zgolj njegovo stališče in odgovor na razmere, v katerih je prisiljen živeti. To pa pomeni, da je upadanje duševnega zdravja mogoče preprečiti le s preučevanjem in odpravljanjem vseh oblik doživljanja in vedenja, ki pod pritiskom zavestnih in izvenzavestnih, znanih in neznanih psiho-socio-somatičnih mehanizmov narekuje ljudem takšen odnos do sebe in drugih.

Avtor ob koncu dodaja mnenje »... da samoupravna oblika združevanja ljudi predstavlja največje zagotovilo za njihovo samorealizacijo, kar pomeni, da je treba v teh skupnostih sistematično razvijati aktivne, demokratične in avtonomne osebnosti, ki se bodo pripravljene boriti za zmago človečnosti«.

Knjiga prof. dr. Požarnika je pomemben prispevek s področja psihiatrije, po kateri bodo brez dvoma posegali zdravstveni delavci za dopolnitev strokovnega znanja, potrebnega za vsa delovna področja v zdravstveni službi.

N. J.

Zanimivosti

DELO, OPRAVLJENO V BOLNIŠNIČNI DEJAVNOSTI V PRVEM POLLETJU 1978

Kazalci dela, opravljenega v bolnišnični dejavnosti, kažejo v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta naslednje:

— število hospitaliziranih pacientov se je povečalo za 2 % oziroma za 1 % na 100 prebivalcev. Znotraj posameznih dejavnosti je najvišja rast pri bolnišnicah za pljučne bolezni in tbc — in najnižja oziroma zmanjšanje pri psihiatričnih bolnišnicah;

— število oziroma gibanje bolniških dni v povprečju stagnira;

— povprečna ležalna doba še nadalje pada, in sicer v povprečju za 2 %. Najbolj se je znižala povprečna ležalna doba pri onkološkem inštitutu;

— število pregledov specialistično ambulantne dejavnosti je naraslo za 3 %;

— število faktorjev v specialistično ambulantni dejavnosti še vedno narašča, vendar z zmanjšano intenzivnostjo v primerjavi s porastom v letu 1977.

Vse to nakazuje, da se vse intenzivneje obravnavajo hospitalizirani in ambulantno obravnavani pacienti.

Pri tem velja poudariti, da se je razmerje med prvimi in ponovnimi pregledi v prvem polletju 1978. leta izboljšalo v primerjavi z lanskim prvim polletjem, kar je posledica kvalitetnejšega dela in hitrejše diagnostike ob dejstvu, da je tudi število pacientov, poslanih k specialistu in v bolnišnice v obravnavanem obdobju, manjše od lanskega prvega polletja.

»Novis« — št. 7/1978

SPORNI ANTIBIOTIKI

Potreba zdravil se je umirila. To je neuradna informacija iz centra za avtomatsko odbelavo podatkov regionalne zdravstvene skupnosti Ljubljana, v katerem obdelujejo recepte za vseh devet slovenskih zdravstvenih regij. Razveseljiv podatek velja za prvih šest mesecev leta 1977.

Še vedno pa presenečajo podatki o uporabi antibiotikov zlasti pri otrocih. Čeprav je otrok med 10 in 14 leti 23,6 %, jim namenijo zdravniki kar 40,4 % vseh v Sloveniji predpisanih antibiotikov. Ta delež je nesorazmerno velik in presega evropske norme. Kako naj tolmačimo, da so v letu 1970 v Angliji antibiotiki znašali 17,9 % stroškov za vsa predpisana zdravila, v Jugoslaviji pa kar 41,6 %. Tako je npr. eden izmed pediatrov v enem mesecu napisal za antibiotike 1403 recepte, drugi pa 230 receptov...

Jože Vertovec
(»Zdrav. vestnik« št. 9/87)

EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA V SR SLOVENIJI

Iz vseh podatkov, ki so nam na voljo, lahko zaključimo, da se epidemiološka situacija v SR Sloveniji v letu 1977 ni bistveno razlikovala od onih v zadnjih nekaj letih. Na osnovi tega ugotavljamo, da je bila situacija v danih razmerah sicer še ugodna, vendar v nekaterih pogledih že blizu kritičnosti, vsekakor pa še zelo daleč od idealne.

Doc. dr. Marko Matjašič
(»Zdrav. varstvo« št. 17/78)

GARJAVOST IN UŠIVOST

Leta 1977 je bilo prijavljenih 3453 primerov garij (scabiesa), kar je sicer za 1076 manj kot leta 1976, vendar to ne pomeni veliko, ker iz podatkov preteklih let vidimo, da število bolnikov niha (1974: 5352; 1975: 4292; 1976: 4429).

Tudi problem ušivosti je še vedno aktualen in je v tem letu postal še bolj pereč, ker se je precej povečalo število ušivih oseb. Čeprav novi republiški zakon o varstvu prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi predpisuje prijavo ušivosti, točnih števil le še nimamo, ker evidentiranje še ni steklo tako, kot bi želeli. Seveda je število ušivih med letom zelo kolebalo, tako sezonsko kot krajevno, kajti zdravstvena služba, inšpekcijske službe, šole in drugi dejavniki so ukrepali po enotnih navodilih in se je ob pojavu večjega števila ušivih v nekem kraju po razuševanju situacija močno popravila.

Problema ne bo mogoče enostavno rešiti, delno tudi zaradi nekaterih občasnih objektivnih težav (pomanjkanje učinkovitih sredstev za razuševanje), predvsem pa zato, ker je ušivost prav tako kot garje svetovni pojav, katerega vzroki še niso dokončno pojasnjeni.

Da se stanje vsaj čimbolj popravi, so vsekakor potrebni stalni in energični ukrepi vseh dejavnikov na vseh ravneh od kontrole do sanacije.

Doc. dr. Marko Matjašič
(»Zdrav. varstvo« št. 17/78)

STROŠKI V ZDRAVSTVENIH DELOVNIH ORGANIZACIJAH V PRVEM POLLETJU 1978

Materialni stroški predstavljajo v celoti 35,7 % celotnega dohodka: po posameznih dejavnostih pa znašajo: v bolnišnicah 43,2 %, v zdravstvenih domovih 19,4 % in v zavodih za socialno medicino in higieno 24,4 % celotnega dohodka. Materialni stroški so se v zdravstvu kot celoti povečali v primeri z istim obdobjem lani za 16 %.

Rast materialnih stroškov je največja pri zavodih za socialno medicino in higieno, kjer so se stroški povečali za 21 %, v bolnišnicah za 18 % in v zdravstvenih domovih le za 4 %, kar je predvsem posledica zmanjšanja stroškov proizvodnih storitev.

V primerjavi z lanskim polletjem pa so izgube letošnje leto bistveno nižje, saj znašajo približno 1/5 lanskih polletnih izgub. Osebni dohodki, v prvem polletju so po podatkih iz periodičnih obračunov znašali povprečni neto osebni dohodki na zaposlenega na podlagi vkalkuliranih ur 585 $\frac{1}{2}$ din (5805 brez Zdravstvenega centra Celje) in so se povečali v primeri z istim obdobjem lani za 19 %.

»Novis« št. 6/78

SPOŠTOVANI NAROČNIKI!

Sporočamo vam, da smo letos poslali obvestila oziroma opomine vsem naročnikom ZO, ki so dve ali več let v zaostanku s plačilom naročnine. Prosimo vas, da nakažete vsoto po priloženi položnici, ki ste jo dobili.

Hkrati prosimo naročnike, ki še niso poravnali naročnine za leto 1978, da to store čimprej. Pri izdajanju strokovne revije za med. sestre smo v glavnem odvisni od zbrane naročnine, zato je tudi od tega odvisno naše nadaljnje uspešno delo in redno izhajanje revije.

Naročnikom, ki so že več let naši dolžniki, pa sporočamo, da jih bomo za leto 1979 primorani črtati iz seznama naročnikov, seveda če do konca leta ne poravnajo svoje obveznosti.

Prosimo za vaše razumevanje!

Uredništvo in uprava ZO